

Paweł Osemlak

XXXIV SYMPOZJUM SEKCJI DZIECIĘCEJ CHIRURGII URAZOWEJ PTChD W BIAŁYMSTOKU

Z Kliniki Chirurgii i Traumatologii Dziecięcej Akademii Medycznej w Lublinie
Kierownik: prof. dr hab. *J. Osemlak*

W dniach 6-8 października 2005 roku odbyło się XXXIV Sympozjum Sekcji Dziecięcej Chirurgii Urazowej Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych w Białymstoku. Głównym tematem obrad były „Urazy zagrażające życiu”. Ponadto uczestnicy obchodzili uroczystość 40-lecia Towarzystwa.

Honorowy patronat nad Sympozjum objęli: Minister Zdrowia Marek Bałicki, Marszałek Województwa Podlaskiego Janusz Krzyżewski oraz JM Rektor Akademii Medycznej w Białymstoku prof. Jan Górski.

W skład Komitetu Naukowego wchodził: Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych prof. Andrzej Chilarski, Konsultant Krajowy ds. chirurgii dziecięcej prof. Jerzy Czernik, prof. Piotr Kaliciński, prof. Tomasz Lenkiewicz, prof. Czesław Stoba i Przewodniczący Sekcji doc. Wojciech Dębek.

Sympozjum zostało zorganizowane przez pracowników Kliniki Chirurgii Dziecięcej AM w Białymstoku i Zarząd Sekcji Dziecięcej Chirurgii Urazowej pod przewodnictwem doc. Wojciecha Dębka.

W Sympozjum wzięli udział lekarze oraz pielęgniarki z klinik i oddziałów chirurgii i traumatologii dziecięcej z Polski, Białorusi i Niemiec. Uroczystego otwarcia Sympozjum dokonał Przewodniczący Sekcji doc. Wojciech Dębek w Aula Magna Pałacu Branickich, a obrady odbywały się w sali konferencyjnej Hotelu Gołębiowski. Podczas otwarcia profesor Czesław Stoba otrzymał

godność Członka Honorowego PTChD, a medal im. Prof. Jana Kossakowskiego wręczono profesorowi Jerzemu Czernikowi i doktorowi Andrzejowi Cedro.

Prace naukowe przedstawiono w 5 sesjach: 4 wykładowych – 19 prac i jednej plakatowej – 34 prezentacje.

Sesja I była przypomnieniem historii. Prof. K. Łodziński wygłosił wykład nt. „40 lat Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych”, w którym oprócz zwięzłego rysu historycznego powojennej chirurgii dziecięcej w Polsce szczegółowo przedstawił działalność specjalistycznego zespołu doradczego w zakresie tej specjalności, powołanego w 1951 roku przez MZiOS na wniosek Konsultanta Krajowego prof. Jana Kossakowskiego.

Następnie prof. A. Chilarski podzielił się z Uczestnikami Sympozjum „Refleksjami na temat chirurgii dziecięcej”, a prof. J. Czernik przedstawił „Działalność Zespołu Konsultanta Krajowego w latach 1994-2005”.

Prof. T. Lenkiewicz i doc. W. Dębek przypomnieli ponad 50-letnią historię chirurgii dziecięcej w Białymstoku – od powstania Oddziału Chirurgii Dziecięcej w 1953 r., poprzez powołanie Kliniki w roku 1977 aż do czasów współczesnych, z wskazaniem na dynamiczny rozwój nauki i dydaktyki oraz wdrażanie nowoczesnych metod diagnostyczno-leczniczych.

Sesji II przewodniczyli: prof. J. Bohosiewicz, prof. J. Czernik i prof. Cz. Stoba.

Problematykę urazów okołoporodowych omówił prof. A. Chilarski z Łodzi, wskazując na liczne czynniki ryzyka ze strony płodu jak również matki. Do najczęstszych uszkodzeń zaliczył obrażenia czaszkowo-mózgowe, porażenia nerwów i splotów, złamania kości długich oraz uszkodzenia narządów mięsnych jamy brzusznej. Podkreślił ponadto konieczność prenatalnego rozpoznania wad i nowotworów mogących stanowić istotne przeszkody porodowe.

Zespół prof. Z. Hubera z Poznania przedstawił zagadnienie urazów ośrodkowego układu nerwowego u noworodków, podkreślając odmienności w anatomii i fizjologii – w tym metabolizmie mózgowia oraz struktur go ochraniających i stwierdzając, że „Uraz narusza organ nie do końca wykształcony, którego poziom neuronalizacji i mielinizacji istotnie zależy od dojrzałości dziecka”. Uszkodzenia podzielono na widoczne obrażenia powłok i zwykle mniej manifestujące się, lecz groźniejsze obrażenia struktur wewnątrzczaszkowych. W podsumowaniu stwierdzono, że „Wyzwaniem na najbliższe lata będzie skuteczne zapobieganie i leczenie powikłań urazów niedokrwienno-niedotlenieniowych OUN”.

Dr C. Kuhne z Essen (RFN) przedstawił wykład na temat uszkodzeń aorty piersiowej u ciężko poszkodowanych pacjentów, wskazując na istotne zmniejszenie śmiertelności w przypadkach pęknięcia aorty jeśli stosuje się technikę dostępu śródnaczyniowego z użyciem stentów i wszczepów.

Profesorowie A. Chilarski, G. Willital i J. Osemlak przewodniczyli **III sesji** wykładowej.

Prof. G. Willital – emerytowany kierownik Kliniki Chirurgii Dziecięcej Uniwersytetu w Münster (RFN), przedstawiając wykład o „Tępych urazach jamy brzusznej z uszkodzeniem wątroby, śledziony, trzustki i nerek” podkreślił, że każdego dnia w Niemczech od godziny 8⁰⁰ do 20⁰⁰ co 14 minut dochodzi do wypadku drogowego z

udziałem dziecka. Rocznie umiera średnio 153 dzieci, a 6600 doznaje ciężkich obrażeń ciała. Każdy przypadek „ostrego brzucha pourazowego” u dziecka musi być dokładnie zbadany i ciągle monitorowany ze względu na duże prawdopodobieństwo przeoczenia życiowo ważnych uszkodzeń, często maskowanych przez współistniejące obrażenia innych okolic ciała. Autor wskazał na postęp przejawiający się w stosowaniu technik małoinwazyjnych i chirurgii „oszczędzającej” narządy: kleje tkankowe, elektroresekcja w osłonie argonowej, stosowanie lasera Nd-YAG, CUSA, resekcje płatowe i segmentowe zamiast usuwania całego narządu.

Prof. J. Bohosiewicz z Katowic omówił diagnostykę i leczenie złamań miednicy u dzieci podając różne klasyfikacje postaci złamań, postępowanie ratunkowe na miejscu wypadku i w czasie transportu oraz definitywne zaopatrzenie chorego w szpitalu. Autor wskazał na wczesne oraz odległe powikłania grożące życiu i zdrowiu chorego.

Sesji IV przewodniczyli: doc. A. Bysiek, prof. J. Dzieliński i doc. W. Dębek.

Dr R. Zettl z Essen wygłosił wykład na temat oceny jakości życia chorych po 2 latach od ciężkiego urazu wielonarządowego. Chorzy bardzo często wymagają stałej opieki ze strony systemu pomocy zdrowotnej ze względu na istotne zaburzenia psychofizyczne i społeczno-ekonomiczne. Postępowanie w tych przypadkach musi obejmować wczesną rehabilitację zdrowotną i zawodową oraz być prowadzone w sposób kompleksowy i długotrwały.

Komisarz Adam Petelski z Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku przedstawił „Policyjne działania profilaktyczne na rzecz ochrony dzieci i młodzieży na terenie województwa podlaskiego”. W swoim wystąpieniu podkreślił jak ważna jest edukacja dzieci w zakresie bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym, pracach gospodarskich, wypoczynku wakacyjnym oraz w życiu szkolnym i spo-

łecznym oraz edukacja rodziców odnośnie rozsądnego sprawowania opieki nad dziećmi i młodzieżą. Istotnym punktem wykładu było omówienie metod profilaktyki i przeciwdziałania krzywdzeniu nieletnich. Między innymi przedstawiono „Interwencyjno-edukacyjny program powstrzymywania zachowań ryzykownych – spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych, występujących u dzieci i młodzieży”, opracowany przez KWP i DSK w Białymstoku.

Po obradach odbyło się posiedzenie Zarządu Głównego PTChD i posiedzenie Klubu Profesorów Chirurgii Dziecięcej.

W drugim dniu obrad miała miejsce **sesja plakatowa**. Przewodniczyli jej: doc. P. Czauderna, doc. J. Godziński i doc. J. Niedzielski. Każdy plakat był omówiony w postaci krótkiego wystąpienia multimedialnego. Spośród wszystkich interesujących 35 prezentacji możliwe jest wspomnienie zaledwie o kilku.

Zespół doc. J. Godzińskiego z Wrocławia podał „Charakterystykę zgonów z przyczyn urazowych u dzieci” skupiając się głównie na danych epidemiologicznych. Jak wynika z obserwacji autorów, zgony były skutkiem obrażeń wielonarządowych z głównym składnikiem w postaci uszkodzeń czaszkowo-mózgowych, a wśród ofiar przeżywały dzieci w okresie pierwszych 6-ciu lat życia.

Chirurdzy pod przewodnictwem doc. A. Byśka z Krakowa omówili „Urazy klatki piersiowej zagrażające życiu w 14-letnim materiale Kliniki Chirurgii Dziecięcej”. Autorzy pracy stwierdzili gwałtowny wzrost liczby hospitalizacji, zwiększającą się liczbę agresywnych zachowań będących przyczyną tych urazów i coraz częstsze wystę-

powanie obrażeń penetrujących, które wymagały niezwłocznej interwencji operacyjnej. Rany kłute oraz stłuczenia płuc i serca stanowią bezpośrednie zagrożenie dla życia dziecka.

„Ciężkie urazy jamy brzusznej u dzieci leczone w ICZMP” przedstawił zespół prof. A. Chilarskiego z Łodzi. Autorzy omówili diagnostykę i leczenie 233 dzieci, wskazując na postacie obrażeń narządów okolicy brzucha oraz współistniejące uszkodzenia innych okolic ciała, które zagrażały zdrowiu i życiu pacjentów. Podkreślono coraz większą rolę leczenia zachowawczego, które jest możliwe i daje dobre efekty przy zastosowaniu odpowiedniego doświadczenia klinicznego i metod diagnostycznych.

Chirurdzy dziecięcy z Lublina poruszyli problem złamań miednicy u dzieci, opierając się na obszernym, 30-letnim materiale klinicznym. W wystąpieniu wskazano na przydatność nowoczesnych badań radiologicznych – w tym tomografii komputerowej z obrazowaniem przestrzennym w podejmowaniu decyzji o sposobie postępowania terapeutycznego. Podkreślono zalety i wady leczenia zachowawczego i operacyjnego, które wiążą się z wiekiem pacjenta, postacią złamania, obrażeniami współistniejącymi, doświadczeniem i umiejętnościami chirurga oraz posiadanym sprzętem diagnostyczno-leczniczym.

Po obradach odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Sekcji Dziecięcej Chirurgii Urazowej PTChD, a następnie posiedzenie Zarządu Sekcji, po którym zamknięto Sympozjum.

Przewodniczącym Sekcji Dziecięcej Chirurgii Urazowej PTChD na następne 3 lata został ponownie doc. dr hab. Wojciech Dębek.

XXXIV Sympozjum Sekcji Dziecięcej Chirurgii Urazowej PTChD w Białymstoku

Uczestnicy Sympozjum na sali obrad

Prof. Günter Willital z Münster

Uczestnicy Sympozjum, zdjęcie pamiątkowe przed hotelem Gołębiewski